

تورک یوردی

تورک ادبیاقلری مرکز هیئت طر فندره نشر اولنور .

جلد ۴

نموز ۱۹۲۶

نومرو ۱۹

انقلابدن سوکرا دها زیاده قوت کسب ایتمشدر. مطبوعاتده جریان ایدهن مناقشه لر، قونفرانس وقونفره لرده کی مذاکره لر نتیجه سننده، املا، ادبی لسان واسطلاح لر حقنده شو ویا بوقرار لر چیقارلشدر؛ وقرار لرک تطبیقنه دخی باشلامشدر. بوکون قازانده تطبیق ایدیلن املانک مهم اساسلری، یالکز آلتی صائت حرف قوللانیلمق، کله ناک اوکنه قالینلق علامتی قومق، بوتون اجنبی لسانلردن آلنان «عربی، فارسی و سائر» کله لر ده تورک املاسنه بویون اکدیرمک کبی شیلردر. ادبی لسانک صوکنه قادار ساده لشدیریله سی قراره آلتمشدر. ریاضیات فورموللری ایچون آوروپاده مستعمل علامتلر قبول ایدلشدر.

صوک ییللرده قازانده «تاتارستانی تتبع جمعی» عنوانیه بر جمعیت تأسیس اولومش. بو جمعیتده تورک وروس عالملری برلکده چالیشیورلر. جمعیتک مجموعه سی ده واردر. قازان دارالفنون یاننده بولونان اسکی «عقیقات، تاریخ و اتنوگرافیا» جمعی ده فعالیتنی دوام ایتدیرمکده در. اونک انقلاب کونلرنده قاپانمایه مجبور اولان «خبرلر» اسمنده کی مجموعه سی یکیدن چیقمایه باشلامشدر.

صرفلریمزلی اصلاح مسئله سی. قازان غزته لرنده اوقوندیغنه کوره، قازان جمهوریتنک معارف قومیسرلکی بوسنه ایلولده عرب حرفلرینی اصلاح مسئله سی مذاکره ایلهمک ایچون قازانده بر قونفره طویلایه قرار ویرمشدر. قونفره یه باشقه تورک جمهوریتلرندن ده مرخصلر دعوت اولونا جمش.

مرکزی موزه ده یکی بر شعبه. عینی غزته لرک خبرینه بناء، قازان جمهوریتی معارف قومیسرلکنک علمی مرکزی، «تاتارستان» مرکزی موزه سی یاننده تورک و شرق ال یازیلری شعبه سی آچایه قرار ویرمش. علمی مرکز بو شعبه یه تورلو واسطه لرله شو کی ال یازیلرینی طویلایه چالیشاجاقش.

ع. ب

تورک اوچاقلری شئونی

۱ — آنقره ده تورک اوچاقلری مرکز هیئت کاتب عمومیلکنه انتخاب ایدیلش اولان آتک صیتمه مجادله هیئت رئیسی اکرم طوق بکک وظیفه حاضره سنندن انفاکک ایدمه مسنه بناء عمومی کاتبیکه مرخص دوقتور حسن فرید بک و عمومی مرخصلغه ده مرکز هیئت اعضا سنندن آووقات محمد صالح بکر انتخاب ایدیلشدر.

عمومی کاتب دوقتور حسن فرید بک ۷ تموز سنه ۱۹۲۶ ده آنقره یه مواصلت ایدهرک اجرا دیوانی تشکل ایتش مساعیسنه باشلامشدر.

۲ — انقرهده تورك اوجاقلرى عمومى كاتىبلىكنه انتخاب ايديلان دوكتور حسن فريد بك اطنه دن حر كىتىدن اول مرسىن و طرسوس اوجاقلرىنى تفتيش ايدىرك لازم كان تدقيقاتده بولونمش، وبالاخره اولوقشله، بوز، نيكده قىصرى قير شهر طريقيله اوراده كى اوجاقلرك مساعى و احتياجلرىنى ياقىندن تدقيق ايدىرك آنقرهده مواصلت ايتىشدر .

۳ — مركز هيئتى منتظماً و متوالياً اجتماعلىنه دوام ايدىرك اوجاقلرك مستقبل مساعيسى حقنده اتخاذ ايديلهجك طرز حركتى تثبيت ايتىكله مشغولدر .

بو ميانده آنقرهده يكىدن ياپيلهجق تورك اوجاغى مركز هيئتى بناسنك قيمتدار معمارى كمال الدين بك طرفىدن ياپيلان پروژىلى تدقيق ايتىش و لزوم كوردىكى بعض تعديلاندىن صكره همان انشاآتە باشلاناسنه قرار وىرمىشدر . بنا آنقره نك اك كوزل بر تياترو صالونى و بر كىتبخانه و بر موزه ايله متعدد صالون و اوطه لرى احتوا ايدىجك و آل قاتنده بر مطبعه سى موجود اوله جق بر صورتده ياللقدهدر . بنانك تورك اوجاغنك مقصد و غايه لرىنى افاده ايدىيله جك بر شكلده اولماسى، پلانلرك و انشاآتەك معمار كمال الدين بك كى اك بوكىك بر معمارىك نظارت متماديه سى آلتنده بولونمىيله تا ميين ايديلمشدر .

پروژه لرك احضارىنى در عهده ايتىش اولان كمال الدين بك مملكتىمىزك اك بوكىك بر معمارى اولق طولايىسىله، اوجاق بناسنك، آنقره نك اك كوزل بنالرىدىن بىرى اوله جق محققدر .

۴ — آنقرهده تورك اوجاقلرى مركز هيئتى بوسنه كى قورولتايدىه قبول ايديلان مفتشلىكردن بر دانه سنه استانبول تورك اوجاغى اعضاسىندن ده وه للى اوغلى برهان الدين بكى انتخاب ايتىش و كندىسە تبليغات لازمه ده بولونمىشدر .

۵ — وان تورك اوجاغى اعضاسىندن سامى، ملاطيه تورك اوجاغى اعضاسىندن دوكتور كاشف عمر، و بهىنى ده دوكتور محمد على بكارتورك اوجاغى مركز هيئتى ممثللىكلىنه انتخاب ايديلمشدر .

۶ — بعض اوجاقلى ارقداشلىر طرفىدن اوجاقلى تعبيرىنك اوجاقللى اوله رق استعمال ايديلىدىكى كوريلهرك اوجاقللى تعبيرى يريشه اوجاقللى تعبيرىنك قوللانيلمى لازمكه جكى تعميم ايتىشدر .

۷ — اوجاقلرك اوچ آيدىه بر دفعه مركز هيئته راپور وىرملرى تعميم ايديلمشدر .

۸ — بيله جك، اورخان غازى، كونه ي، كىنى، اردك، علائيه، قره كوسه، كوله ده برر اوجاق آچيلمى حقنده محللارنده واقع اولان مراجعتلر تدقيق اولونهرق آچيلملىرى موافق كورولمىشدر .

۹ — اوجاقلرك يد تملككنده بولسان املاكك طابو قيدرلىنه اليوم حائز اولمىشلىرى قيمتلىك اشعارى تعميم ايديلمشدر .

۱۰ — اوجاقلرك هر اوچ آيدىه بر دفعه مساعيلرىنه عائد مفصل برر راپور اعطاسى

قبول ايديلهرك تعميم ايديلمشدر .

۱۱ — آطنه تورك اوجاغى منتظم بر تهئیس محلى وجوده كنيرمش وبو صورتله يوزلرجه اوجاقلينك هر كون طولانهرق بدينى بر سبور ياپملىرى تامين ايتمشدر .

۱۲ — آطنه اوجاغى باغچه سنى تنظيم ايدهرك منتظم بر بازق حالنه افراغه چالشمقده وبر بوفه احضار ايتكمدهدر .

۱۳ — آطنه اوجاغى ايكي سنه دنبرى باشلامش اولدينى كوى مساعيسى انكشاف ايتدبرمكدهدر .

كچن سنه لر تارلارنده چالشمه ميه جق قدر صيتمه دن مضطرب اولان كويلولر ايكي سنه دن برى صيتمه دن قورتولمش بولنيورلر .

آطنه يه يكرمى بش كيلومتر و مسافه ده كوركييلر دنيلان درت كويك مركزنده ياپيلمش اولان ديسپانسر مساعيسى ده ا ز ياده انكشاف ايتدبرمشدر . كويلولر اوجاغلك دوقتورى واسطه سيلاه مجانا تداوى اولونغقده وعلاجلىرى پاره سز اولهرق آلفده درلر . اوجاغلك ديسپانسرنده بوسنه پاك مبدول مالزمه يي احتوا ايدن مكمل بر اجزاخانه تاسيس ايديلمشدر . ديسپانسرك بر صحيه مامورى صيتمه مجادله سنى تعقيب ايتديكى كى كويلورى منتظماً دولاشهرق امراض ساريه وقوعاتى تحرى ايتكمدهدر . كچن سنه لر ظرفنده چوجق وفياتى تولداتك اوچده برى قدر فضله ايكن بوسنه وفيات آزالديى ايچون تولدات وفياتك اوچده برى قدر فضله كورولمكدهدر .

اوجاق بو سنه چوجق وفياتك اوكنه كچمك ايچون بر قابله تعينه قرار وېرمشدر .

آطنه اوجاغى كچن سنه وضع اساسنى ياپدينى كوى مكتبنى بوسنه تماميله اكالم ايتمشدر . مكتب طاشدن وجوق كوزل بر اسلوب معبارى ايله ياپيلمش وآطنه اوجاغى مكتب ايچون اون بيك ليرا قدر مصرف اختيار ايتمشدر . صيره ولوازم تدرسيه نك اكالمدن صكره بوسنه تدرساته باشلايه جفدر . مكتبك هر طرفى ياغلى بويا ايله تلوين ايديلمش وكويلولر موزه عصرى بر بنا حقنده ويرلسى لازم كلن بتون اعتنالر كوسترلمشدر . كويلولر اوجاغلك ايكي سنه دن برى ياپمقده اولدينى معاوشدن فوق العاده ممنوندرلر . مكتب بناسى ياپيلمق اوزره انتخاب انديلان يوز دونمكك بر تارلايى اوجاغه تبرع ايتمشدر . آطنه اوجاغى ، مساعيسىلاه محيطنده چوق اىى انطباعات ياپان اوجاقلر مژدن بر يدنر . مساعيسنده موقيتلر تمى ايدرز .

۱۵ — بويوك تورك دوستى پهر لوتى ايچون روشفورده ياپيله جق آبديه بتون اوجاقلرك اشتراك ايتلىرى قبول ايديلهرك تعميم ايدلمش واوجاقلردن پي درپي يارديملر ورود ايتكمده بولونغشدر .

۱۶ — تورك اوجاقلرى ناشر افكارى اولهرق انتشار ايدن تورك يوردي مجموعه سى

استانبولە نقل ايدىلىش ودارالفنون تورك ادبياتى تارىخى مودىسى كوپرلى زاده فؤاد بك افندينىك نظارت علميه سى آلتىندە چىقاريلسەنە قرار وپرىلىشدر .

۱۷- استانبول تورك اوجاغىنىك يىكى اداره هيئتي آتيدەكى ذواتدن متشكلىدر : رئيس : حىنى حامد ، مسئول مرخص : اسپارطلى توفيق ، كاتب عمومى : اسعد حامى ، محاسبه جى : عثمان جيل ، وزنه دار : عارف ، اعضا : عاقل مختار ، اعضا : حسام الدين فؤاد بكار ...

۱۸- يىكى اداره هيئتي بوسنه اعظمى فعاليتله چاليشمىقدەدر . ۲۴ حيزران پرشنبه كوفى تورك اوجاغى طرفندن طرابيه ده سومر پالاسده بك نادر تصادف ايدىلن نزيه وصيى بر بالو ترتيب ايدىلىش وبالوده باشده حمدالله صبجى بك اولق اوزره معروف شخصيتلر بولمىشدر .

۱۹- اوجاق بناسى داخلىندە هر هفته منتظماً قدرى راشد پاشا طرفندن چوجق خسته لقرى باقيلمىقدە وسوت دامله سى مؤسسە سى توسطيله كوچوك چوجقاره سوت تأمين ايدىلگەدەدر .
۲۰- اوجاق بوسنه كنجلىك صحتى و بورغون دماغلىرى نظردقنه آلەرق يشىل كوى جوارنده الى كيشيك بر (قامپ) تأسيس ايتىشدر . اوجاقلىلر وعائله لرى بوقامپدن اعظمى استفاده ايتىمگەدرلر .

۲۱- بوندن بشقه اداره هيئتي سپور ايشلىيله ، فراغت وديكر كاملق حىلىيله مشبوع ايدە آليست كنجلىرى تكشير ايچون كنجلك تشكىلاتيله ، خلق ايشلىيله ، اجتماعى عيىطك تبدلنه قارشى لازم كلن ايضاحات وفكر جريانلرىنى تشرىح ايدىجى قونفرانسلىرله ، مسامره وقونسرلىرله مشغول اوله جق اوجاقلى آرقاداشلىرى تثبيت ايتىش ، وپروگراملىرىنى حاضرلايهرق فعاليتە سوق ايتىمگە باشلامىشدر .

۲۲- داها سوكر اوجاق علمآنام براقان بويوك تورك متفكرلىرى واوزون سنه لرك سينه ترك اولونمش بويوك شخصيتلر ايچون علمى وادبى احتفاللر ياپمە قرار وپرمىش وايلك دفعه اولهرق ۲۹ تموز پرشنبه كوفى موسيقى استادى طنبورى جيل بك ايچون براحتفال ياپمىشدر .

تصحيح واعتذار

ملى شاعر من محمد امين بك افندينىك ايلك صحيفه مزده مندرج منظومه لريتك يشنجى مصراعى « يازيقلىر كه بو عزيز یرده نه كوز ، نه قولاق وار : » اولاجقدر . تصحيح وبيان اعتذار ايدەرز .